KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 3. februar 1999

om den støtte, som Østrig yder i form af fritagelse for drikkevareafgift på vin og andre gærede drikkevarer, som sælges direkte på produktionsstedet til forbrugeren

(meddelt under nummer K(1999) 325)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(1999/779/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 92 og 93,

under henvisning til akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse af Den Europæiske Union, særlig artikel 144, litra a), samt artikel 149 og til den på grundlag af denne artikel vedtagne kommissionsbeslutning af 24. juli 1998 om overgangsforanstaltninger for Østrig med hensyn til afgiftsfritagelsen for vin og andre gærede drikkevarer,

efter i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 93, stk. 2, at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Efter anmodning fra Kommissionen af 21. marts 1996 fremsendte Østrig ved skrivelse af 30. maj 1996 oplysninger om en national ordning vedrørende afgiftsfritagelse i forbindelse med visse drikkevarer. Ved skrivelse af 19. juli 1996 fremsendte Østrig som led i forundersøgelsen i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, yderligere oplysninger.

Den pågældende foranstaltning fritager vin (pos. 2204 21 og 2204 29 i den fælles toldtarif) og andre gærede drikkevarer (pos. 2206 00 i den fælles toldtarif) for drikkevareafgift, når disse produkter sælges direkte på produktionsstedet til forbrugeren (direkte salg fra vinbrug). Afgiften på drikkevarer udgør som regel 7,58 % af detailprisen (10 % uden moms) for alkoholholdige drikkevarer.

Fritagelsen for afgiften på drikkevarer (Getränkesteuer) er foreskrevet i Finanzausgleichsgesetz 1993 (østrigsk lov om omfordeling af indtægter mellem forbundsstat, delstater og kommuner), senest ændret i 1997, hvorefter delstaterne og kommunerne har mulighed for at fritage vin og andre gærede drikkevarer, der sælges direkte fra vinbrug, for drikkevareafgiften. Til afgrænsning af de produkter, der er omfattet af denne afgiftsfritagelse, henvises der i Finanzausgleichsgesetz til Umsatzsteuergesetz 1994 (lov om omsætningsafgift), hvis bestemmelser blev overtaget i den gældende lovgivning i delstaterne og kommunerne i de østrigske vindyrkningsområder (f.eks. Steiermärkisches Getränke- und Speiseabgabengesetz von 1993, Oberösterreichische Gemeinde Getränkesteuergesetz-Novelle von 1993, Salzburger Getränkesteuergesetz von 1993, Getränkesteuerverordnung der Stadt Salzburg, Niederösterreichisches Getränke- und Speiseeissteuergesetz von 1992, Getränkesteuerverordnung der Stadt Wien von 1992).

Ordningen var allerede i kraft inden Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union og er jævnligt blevet anvendt siden tiltrædelsen.

II

Ved skrivelse af 20. november 1996 meddelte Kommissionen Østrig, at den havde besluttet at indlede proceduren i EF-traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til den pågældende foranstaltning. Beslutningen er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, og Kommissionen opfordrede de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger [1].

I sin beslutning udtrykte Kommissionen tvivl med hensyn til foranstaltningens forenelighed med fællesmarkedet og anførte navnlig, at foranstaltningen muligvis udgjorde statsstøtte, som ikke var forenelig med fællesmarkedet, da den opfyldte kriterierne i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 1, men ikke kunne omfattes af nogen af undtagelserne i denne artikels stk. 2 og 3. Desuden kunne støtten ikke betragtes som eksisterende støtteordning efter EF-traktatens artikel 93, stk. 1, da den ikke er anmeldt i henhold til tiltrædelsesaktens artikel 144.

[1] EFT C 82 af 14.3.1997, s. 9.

Efter beslutningens offentliggørelse er der hverken modtaget bemærkninger fra de øvrige medlemsstater eller fra andre interesserede parter. Østrig tog ved skrivelse af 21. januar 1997 og af 31. januar 1997 stilling til beslutningen og fremsendte yderligere bemærkninger ved skrivelse af 5. december og 22. december 1997.

På grundlag af tiltrædelsesaktens artikel 149, stk. 1, og efter proceduren i artikel 38 i Rådets forordning nr. 136/66/EØF af 22. september 1966 om oprettelse af en fælles markedsordning for fedtstoffer ([1]), senest ændret ved forordning (EF) nr. 1638/98 ([2]), besluttede Kommissionen den 24. juli 1998 følgende: »Østrig kan indtil den 31. december 1998 opretholde de eksisterende bestemmelser i forskellige østrigske love, hvorefter producenterne af vin og andre gærede drikkevarer er fritaget for drikkevareafgiften, når de afsætter deres drikkevarer direkte på produktionsstedet til forbrugeren« ([3]). Anvendelsen af artikel 149 skulle oprindeligt udløbe den 31. december 1997, men blev ved Rådets forordning (EF) nr. 2596/97 af 18. december 1997 om forlængelse af den periode, der er fastsat i artikel 149, stk. 1, i akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse ([4]) efter proceduren i artikel 149, stk. 2, forlænget indtil den 31. december 1998.

I betragtningerne i den nævnte beslutning blev det fastslået, at den østrigske ordning tager sigte på at fremme udviklingen af vindyrkningen i små eller meget små brug, som er beliggende i områder med vanskelige produktionsbetingelser eller i grænseområder. For at gøre overgangen til de pågældende fælles markedsordninger (Rådets forordning (EØF) nr. 822/87 af 16. marts 1987 om den fælles markedsordning for vin ([5]), senest ændret ved forordning (EF) nr. 1627/98 ([6]), og Rådets forordning (EØF) nr. 827/68 af 28. juni 1968 om den fælles markedsordning for visse varer, der er anført i bilag II til traktaten ([7]), senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 195/96 ([8]) lettere for denne sektor, fik Østrig derfor mulighed for foreløbig at opretholde den pågældende afgiftsfritagelse.

Denne beslutning vedrører derfor foranstaltningens forenelighed med Fællesskabets statsstøtteregler, for så vidt som foranstaltningen fra den 1. januar 1999 ikke længere er en overgangsforanstaltning og derfor er omfattet af disse regler.

III

Med hensyn til foranstaltningens status gør Østrig opmærksom på, at afgiftsfritagelsen allerede var i kraft inden Østrigs tiltrædelse af Fællesskabet. Selv ud fra en formel betragtning er det derfor forkert og vildledende at betegne foranstaltningen som en ny ordning og opfordre de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

Østrig anfører, at det ville være mere hensigtsmæssigt at holde samråd i medfør af EF-traktatens artikel 101, hvis Kommissionen er af den opfattelse, at forskellene på afgiftsområdet mellem Østrig og de øvrige medlemsstater medfører konkurrencefordrejninger, som skal fjernes.

Derudover bestrider Østrig, at foranstaltningen udgør statsstøtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1.

Foranstaltningen bør derimod betragtes som en generel foranstaltning, som på ingen måde er selektiv. Det drejer sig om en normal afgiftsforanstaltning på landbrugsområdet, som på grundlag af sin målsætning og sin plads i afgiftssystemet, der i øvrigt ikke på nogen måde giver de kompetente tilsynsmyndigheder skønsmæssige beføjelser, absolut er berettiget.

Det er særdeles usandsynligt, at der vil opstå konkurrencefordrejninger som følge af denne foranstaltning, som kun afspejler den traditionelle forbrugsstruktur. Østrig gør i denne forbindelse opmærksom på, at en sådan afgift på drikkevarer kun findes i Østrig og kun er relevant for Østrig, da produkter til den grænseoverskridende handel ikke beskattes. Ved at fritage østrigske landbrugere, som afsætter deres vin direkte fra vinbruget, for afgifter ligestilles disse med landbrugere fra resten af Fællesskabet, hvor der ikke findes afgifter på drikkevarer.

Østrig er subsidiært af den opfattelse, at foranstaltningen absolut kan omfattes af undtagelsen i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), hvorefter støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner er tilladt, såfremt visse betingelser er opfyldt. Østrig erklærer, at mere end 7 000 små eller meget små vinbrug i hovedsagelig ugunstigt stillede områder eller grænseområder er berørt. Disse brug befinder sig i en økonomisk og finansiel vanskelig situation og er ofte ikke i stand til at vælte drikkevareafgiften over på forbrugeren.

Østrig gør indsigelse mod den opfattelse, at foranstaltningen strider mod de fælles markedsordninger. Det centrale punkt i den fælles markedsordning for vin er ikke prisstyringsforanstaltningerne, men derimod interventionsforanstaltninger som rydning, oplagring, destillation, produktion af druesaft samt import- og eksportbestemmelser. I tidligere beslutninger om støtteforanstaltninger, f.eks. i Kommissionens beslutning 93/155/EØF ([9]), henvises der hovedsagelig til sådanne foranstaltninger. Den prohibitive virkning af de fælles markedsordninger kan kun vedrøre de områder, der er omfattet af markedsordningerne. Østrig henviser i denne forbindelse til Kommissionens beslutning 89/228/EØF ([10]) angående en italiensk foranstaltning vedrørende fastsættelse af en maksimumspris for koncentreret rektificeret druemost, som efter Kommissionens opfattelse var i strid med den fælles markedsordning. Østrig anerkender dog, at fastsættelsen af en maksimumspris ganske vist svarer til en alvorlig markedsintervention, men er af den opfattelse, at dette på ingen måde kan sammenlignes med en økonomisk og social berettiget afgiftsfritagelse.

([1]) EFT 172 af 30.9.1966, s. 3025/66.
([2]) EFT L 210 af 28.7.1998, s. 32.
([3]) Skriftlig procedure E/1462/98.
([4]) EFT L 351 af 23.12.1997, s. 12.
([5]) EFT L 84 af 27.3.1987, s. 1.
([6]) EFT L 210 af 28.7.1998, s. 8.
([7]) EFT L 151 af 30.6.1968, s. 16.
([8]) EFT L 26 af 2.2.1996, s. 13.
([9]) EFT L 61 af 13.3.1993, s. 55.
([10]) EFT L 94 af 7.4.1989, s. 38.

IV

Anvendelse af statsstøttereglerne

Den pågældende foranstaltning gælder for vin, der fremstilles af friske vindruer, i pos. 2204 21 og 2204 29 i den fælles toldtarif, og som falder ind under forordning (EØF) nr. 822/87, og andre gærede drikkevarer i pos. 2206 00 i den fælles toldtarif, som er omfattet af forordning (EØF) nr. 827/68. I henhold til EF-traktatens artikel 42 finder konkurrencereglerne kun anvendelse på produktionen af og handelen med landbrugsvarer i det omfang, Rådet beslutter dette. I henhold til artikel 76 i forordning (EØF) nr. 822/87 og i henhold til artikel 5 i forordning (EØF) nr. 827/68 har Rådet besluttet, at EF-traktatens artikel 92, 93 og 94 finder anvendelse på produktionen af og handelen med de produkter, der falder ind under disse forordninger.

Den pågældende støttes status

En status som eksisterende støtteordning efter EF-traktatens artikel 93, stk. 1, kan som regel kun opnås i forbindelse med foranstaltninger, som Kommissionen officielt har godkendt, eller, såfremt Kommissionen ikke har reageret inden for to måneder efter foranstaltningens behørige anmeldelse, efter at den pågældende medlemsstat har underrettet Kommissionen om foranstaltningens indførelse.

Med hensyn til de støtteordninger, der allerede fandtes i de nye medlemsstater inden disses tiltrædelse, foreskriver tiltrædelsesaktens artikel 144, litra a), at »kun den støtte ydet i de nye medlemsstater inden tiltrædelsen, som meddeles Kommissionen inden den 30. april 1995, (kan) anses som »eksisterende støtte« i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 1«.

Alene det forhold, at den pågældende foranstaltning ifølge de østrigske myndigheder allerede fandtes inden tiltrædelsen, er ikke tilstrækkeligt til at betragte foranstaltningen som en foranstaltning efter EF-traktatens artikel 93, stk. 1. Foranstaltningen indgik hverken i den række af foranstaltninger efter tiltrædelsesaktens artikel 144, som Østrig meddelte Kommissionen inden den 30. april 1995, og Østrig har heller ikke anmeldt foranstaltningen efter tiltrædelsen i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3. Kommissionen fik først kendskab til denne foranstaltning på grundlag af en klage. Foranstaltningen kan derfor ikke betragtes som eksisterende støtte i medfør af EF-traktatens artikel 93, stk. 1, og heller ikke gøre krav på at have samme retlige status som sådanne støtteforanstaltninger.

Forbud mod statsstøtte

I henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

Den pågældende foranstaltning opfylder disse kriterier og må derfor betragtes som statsstøtte i medfør af nævnte artikel

Støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler

Fritagelsen for den afgift på drikkevarer, som opkræves på vin af friske vindruer og andre gærede drikkevarer, som sælges direkte på produktionsstedet (direkte salg fra vinbrug), svarer til, at der gives afkald på afgifter, som producenterne ellers skulle have betalt. Denne afgiftsfritagelse belaster det offentlige budget (de østrigske delstater og kommuner), idet der derved mistes indtægter, og er derfor en foranstaltning, som finansieres ved hjælp af statsmidler ([1]).

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt det drejer sig om direkte eller indirekte støtte, henvises der til, at artikel 92, stk. 1, også finder anvendelse på indirekte støtte. Trods indsigelserne fra østrigsk side må den pågældende foranstaltning imidlertid anses for at være en direkte støtteforanstaltning, da bestemmelsen er rettet mod de samme brug, som opnår en økonomisk fordel ved afgiftsfritagelsen.

Begunstigelse af visse virksomheder

Foranstaltningen begunstiger landbrugere, som udøver fast erhvervsvirksomhed. Disse brug er, såfremt de sælger deres produkter direkte fra vinbruget til forbrugeren, fritaget for den afgift på drikkevarer, som normalt udgør ± 7,58 % af detailprisen. Da foranstaltningen specielt gælder for vin af friske vindruer og andre gærede drikkevarer, må man gå ud fra, at den begunstiger visse virksomheder og produktioner. Østrig har ikke imødegået denne argumentation.

Med hensyn til foranstaltningens selektivitet har Østrig gjort opmærksom på, at skattemyndighederne ikke har nogen skønsmæssige beføjelser med hensyn til at anvende eller ikke anvende afgiftsfritagelsen. Dette er ganske vist en nødvendig, men ingen tilstrækkelig betingelse for at udelukke, at en foranstaltning er selektiv. Som hovedregel betragter Kommissionen enhver foranstaltning som selektiv, der afviger fra den pågældende medlemsstats almindelige afgiftssystem, medmindre foranstaltningen er berettiget som følge af selve systemets logik. Som tilladte afvigelser fra det almindelige system betragtes afvigelser, som viser sig nødvendige af økonomiske grunde eller er begrundet i behovet for, at systemet er effektivt (jf. Domstolens dom af 2. juli 1974 i sag 173/73, Italien/Kommissionen ([2]) og dom af 17. marts 1993 i sag 72/91, Sloman Neptun ([3])).

Efter det østrigske afgiftssystem er salg af alkoholholdige drikkevarer til den endelige forbruger som regel underlagt drikkevarebeskatning. Fritagelsen for en lille gruppe brug, som sælger vin eller andre gærede drikkevarer direkte på produktionsstedet, udgør en afvigelse fra det almindelige afgiftssystem. Fritagelsen gælder hverken for vin, som sælges af vinhandlere til forbrugeren, eller for vin, som producenten afsætter til forbrugeren uden for landbrugsbedriften. Kommissionen har hverken fået forelagt oplysninger om, at denne afgiftsfritagelse er begrundet i afgiftssystemets logik, og den kan heller ikke konstatere tekniske problemer, som gør opkrævningen af en sådan afgift umulig.

([1]) Med hensyn til indordningen af afgiftsfritagelser under definition »statsstøtte«, se Domstolens dom af 15. marts 1994 i sag 387/92, Banco Exterior de Espana, Sml. 1994, I, s. 877.
([2]) Sml. 1974, s. 709.
([3]) Sml. 1993, s. 887.

Konkurrencefordrejning

En støtteforanstaltning virker konkurrencefordrejende, hvis den griber ind i et konkurrenceforhold mellem virksomheder eller produktioner, som allerede findes, eller som er ved at udvikle sig, og hvis denne foranstaltning kunstigt ændrer konkurrencevilkårene for konkurrenter. Som det fremgår af Domstolens dom af 17. september 1980 i sag 730/79, Philip Morris [1], tyder det i reglen på konkurrencefordrejning til skade for konkurrentvirksomheder, såfremt en virksomheds markedsposition styrkes som følge af statsstøtte.

Vin og andre gærede drikkevarer, som sælges direkte fra vinbrug til forbruger, konkurrerer med vin og andre gærede drikkevarer, som tilbydes den samme forbruger i detailhandelen. Hvis en produktgruppe fritages for afgiften til skade for andre produkter, fordrejes konkurrencevilkårene. I det foreliggende tilfælde udgør konkurrencefordelen for producenter, som sælger vin direkte fra vinbrug, ± 7,58 % i forhold til salgsprisen i detailhandelen.

Ved skrivelse af 19. juli 1996 henviser Østrig til den østrigske forfatningsdomstols dom af 27. november 1995 [2], hvoraf det fremgår, at visse producenters fritagelse for drikkevareafgiften ikke er i strid med princippet om ikke-forskelsbehandling af producenter og mellemhandlere, da forskellige situationer retfærdiggør en forskellig ordning. Det skal dog bemærkes, at denne dom vedrører spørgsmålet om forskelsbehandling og ikke spørgsmålet med hensyn til, om der foreligger statsstøtte, og om en sådan støtte er forenelig med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 92, og den er derfor ikke relevant for de ovenstående argumenter.

Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

En foranstaltning påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, såfremt den vanskeliggør importen fra andre medlemsstater eller letter eksporten til andre medlemsstater. Det afgørende er, at samhandelen mellem medlemsstaterne udvikler sig anderledes eller truer med at udvikle sig anderledes som følge af en given foranstaltning.

Mellem Østrig og andre medlemsstater handles der med vin og andre gærede drikkevarer. Nedenstående tabeller viser importen og eksporten i 1997 fordelt på de enkelte medlemsstater:

Østrigsk vineksport (pos. 2204 21 og 2204 29 i den fælles toldtarif) i liter til udvalgte medlemsstater (1997)		Østrigsk vineksport (pos. 2204 21 og 2204 29 i den fælles toldtarif) i liter fra udvalgte medlemsstater (1997)	
Nederlandene	334 111	Frankrig	4 470 800
Tyskland	12 943 617	Tyskland	3 592 229
Sverige	861 885	Italien	44 547 248
Italien	1 110 507	Spanien	3 899 658
Samlet eksport til andre medlemsstater	14 513 937	Samlet import fra andre medlemsstater	57 475 859

Østrigsk eksport af andre gærede drikkevarer (pos. 2206 00 i den fælles toldtarif) i liter (1997)		Østrigsk import af andre gærede drikkevarer (pos. 2206 00 i den fælles toldtarif) i liter (1997)	
Frankrig	5 335	Belgien-Luxembourg	146 209
Tyskland	126 550	Tyskland	214 662
Sverige	150 938	Italien	135 789
Italien	1 751	Sverige	9 877
Samlet eksport til andre medlemsstater	285 074	Samlet import fra andre medlemsstater	3 904 775

Drikkevarer, der importeres til Østrig, afsættes i detailhandelen. Da østrigsk vin og visse andre gærede drikkevarer — såfremt de sælges direkte fra vinbrug til forbruger — fritages for en afgift, som skal svares i forbindelse med vin og andre gærede drikkevarer, som importeres fra andre medlemsstater, og som sælges i detailhandelen, indebærer foranstaltningen en kunstig prisforskel til skade for importerede produkter, som pr. definition ikke kan nyde gavn af afgiftsfritagelsen. Da salget direkte fra vinbrug skønnes at udgøre 50 % af det samlede vinsalg i Østrig, påvirker foranstaltningen samhandelen mellem medlemsstaterne. Man kan gå ud fra, at der ville blive importeret mere vin og andre gærede drikkevarer fra andre medlemsstater til Østrig — muligvis til skade for afsætningen af østrigsk vin og andre gærede drikkevarer — hvis den pågældende afgiftsforanstaltning ikke fandtes.

[1] Sml. 1980, s. 2671, præmis 11 og 12.
[2] B 1648/94.

Det kan desuden ikke udelukkes, at de vinbrug, der begunstiges af foranstaltningen, eksporterer til andre medlemsstater og udnytter afgiftsfordelen til krydssubsidiering af deres eksport.

Østrig fremfører, at pligten til at svare afgift på drikkevarer må betragtes som en konkurrencemæssig ulempe for østrigske producenter, da der ikke findes afgifter på drikkevarer i andre medlemsstater. Denne argumentation er ikke overbevisende, da udenlandsk vin, der sælges i Østrig, er underlagt afgiften på drikkevarer, mens det ikke er tilfældet med østrigsk vin, der sælges i andre medlemsstater. Endvidere har Domstolen i sin dom af 10. december 1969 i forenede sager 6 og 11-69, Banque de France [1] fastslået, at det forhold, at der foreligger statsstøtte, ikke kan imødegås med det argument, at en medlemsstat forsøger at tilnærme de afgifter, der opkræves for eksporterede nationale produkter, til de afgiftssatser, der gælder i de øvrige medlemsstater. Denne retspraksis finder også tilsvarende anvendelse i det foreliggende tilfælde.

Undtagelserne fra forbuddet mod at yde statsstøtte

Efter forbuddet i EF-traktatens artikel 92, stk. 1, følger undtagelserne i artikel 92, stk. 2 og 3.

EF-traktatens artikel 92, stk. 2

Betingelserne for at anvende undtagelsen i EF-traktatens artikel 92, stk. 2, er på grund af støtteforanstaltningens art og målsætning ikke opfyldt. I øvrigt har de østrigske myndigheder ikke påberåbt sig anvendelsen af artikel 92, stk. 2.

EF-traktatens artikel 92, stk. 3

I artikel 92, stk. 3, er der fastsat betingelser for, hvornår støtte kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet. Dens forenelighed med traktaten skal undersøges ud fra Fællesskabets synspunkt, ikke ud fra en enkelt medlemsstats synspunkt. For at sikre fællesmarkedets korrekte funktion og opfylde forpligtelsen i henhold til EF-traktatens artikel 3, litra g), skal de undtagelser fra princippet om støtteforbud, der er formuleret i artikel 92, stk. 3, fortolkes strikt.

Med hensyn til artikel 92, stk. 3, litra a), skal der gøres opmærksom på, at foranstaltningen ikke kun anvendes i regioner, hvis konkurrenceposition ifølge Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte [2] kan betragtes som meget ugunstig i forhold til Fællesskabet som helhed (bruttonationalprodukt pr. indbygger — målt i købekraftsstandarder — på under 75 % af fællesskabsgennemsnittet).

Med hensyn til artikel 92, stk. 3, litra b), kan det konstateres, at den pågældende støtte hverken tager sigte på at fremme virkeliggørelsen af et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den østrigske økonomi.

Endvidere er støtten hverken bestemt til eller egnet til at virkeliggøre målene i artikel 92, stk. 3, litra d).

De østrigske myndigheder har ikke påberåbt sig de nævnte undtagelser.

Artikel 92, stk. 3, litra c)

Støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner kan Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), betragte som forenelig med fællesmarkedet, når den fremmer udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner og ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

For at retfærdiggøre den pågældende foranstaltning påberåber Østrig sig artikel 92, stk. 3, litra c), og henviser i denne forbindelse til de begunstigede bedrifters fragmenterede produktionsstruktur i form af små brug, deres ugunstige geografiske beliggenhed og deres vanskelige økonomiske og finansielle situation. Ifølge de østrigske myndigheder kan mange af disse bedrifter ikke klare det finansielle pres og er tvunget til at opgive bedriften, hvis der ikke ydes støtte.

Kommissionen godkender i henhold til artikel 92, stk. 3, litra c), ingen statsstøtte, som ikke fremmer udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, men udelukkende opretholder status quo. Den pågældende støtte tager hverken sigte på eller er egnet til at tilvejebringe strukturelle forbedringer, da der ikke er nogen som helst forbindelse mellem den finansielle fordel ved afgiftsfritagelsen og teknisk-strukturelle ændringer af de begunstigede bedrifter. Den kunstigt skabte konkurrencefordel for de begunstigede består kun så længe, der ydes støtte. Foranstaltningen fremmer således ikke udviklingen af erhvervsgrenen eller en økonomisk region, men må derimod betragtes som driftsstøtte, som tager sigte på at friholde virksomheder for omkostninger, som de ellers selv skulle have båret. Driftsstøtte er principielt ikke forenelig med fællesmarkedet (Domstolens dom af 15. maj 1997 i sag 278/95 P, Siemens, Sml. 1997 I, s. 2507).

De anførte argumenter er ikke i uoverensstemmelse med den opfattelse, som Kommissionen gav udtryk for i beslutningen på grundlag af tiltrædelsesaktens artikel 149, nemlig at den pågældende foranstaltning må betragtes som en overgangsforanstaltning, der tager sigte på at give de begunstigede tid til at tilpasse sig nye retlige og økonomiske betingelser. For at EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), kan finde anvendelse, kræver Kommissionen imidlertid, at støtten klart og entydigt tager sigte på at fremme udviklingen af en erhvervsgren eller en økonomisk region. Da den pågældende foranstaltning ikke har en sådan virkning, kan den ikke omfattes af undtagelsen i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

Støtten opfylder således hverken betingelserne i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), eller forudsætningerne for andre undtagelser, der er fastsat for statsstøtte, som opfylder kriterierne i EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og er derfor uforenelig med fællesmarkedet.

[1] Sml. 1969, s. 523, præmis 18-21.
[2] EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9.

EF-traktatens artikel 101

Finder Kommissionen, at forskelle i medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser fordrejer konkurrencevilkårene, anvender den en særlig procedure, der er fastsat i EF-traktatens artikel 101, med henblik på at finde en løsning på situationen. Østrig påberåber sig denne artikel for at gøre gældende, at den statsstøtteprocedure, som Kommissionen har indledt, er uhensigtsmæssig. Kommissionen kan ikke acceptere de østrigske argumenter, da afgiftsfritagelsen som nævnt i sig selv udgør statsstøtte. Det fremgår af Domstolens dom i sag 173/73 [1], at en ensidig ændring af et særligt aspekt ved produktionsomkostningerne i en given erhvervssektor kan resultere i, at den eksisterende ligevægt mellem medlemsstaterne forstyrres, og dette er tilfældet uanset anvendelsen af EF-traktatens artikel 99-102, som fastsætter udførlige bestemmelser for afskaffelsen af generelle fordrejninger, der kan henføres til de enkelte medlemsstaters forskellige afgiftssystemer.

De fælles markedsordninger

Da Kommissionen er af den opfattelse, at det i forbindelse med den pågældende foranstaltning drejer sig om statsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 1, er det ikke nødvendigt at undersøge nærmere, hvorvidt foranstaltningen strider mod de fælles markedsordninger, som de produkter, der er omfattet af afgiftsfritagelsen, falder ind under.

EF-traktatens artikel 95

Det samme gælder for anvendelsen af EF-traktatens artikel 95. I denne forbindelse gøres der opmærksom på, at Kommissionen som led i den procedurefase, som kan føre til, at proceduren i EF-traktatens artikel 169 indledes, har opfordret den østrigske regering til at tage stilling til, om afgiftsfritagelsen udgør en afgiftsforanstaltning, der strider mod EF-traktatens artikel 95 (Kommissionens skrivelse af 6. november 1998). Den foreliggende beslutning om aspekterne ved fritagelsen for drikkevareafgift som statsstøtte foregriber ikke resultatet af kontakterne mellem Kommissionen og Østrig som led i proceduren efter EF-traktatens artikel 169.

Derudover henvises der til den sag, som på grundlag af EF-traktatens artikel 177 er forelagt Domstolen til præjudiciel afgørelse [2]. Den østrigske forvaltningsdomstol har med hensyn til den østrigske afgift på drikkevarer anmodet Domstolen om en præjudiciel fortolkning af Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter [3], senest ændret ved direktiv 98/80/EF [4], Rådets direktiv 92/12/EØF af 25. februar 1992 om den generelle ordning for punktafgiftspligtige varer, om oplagring og omsætning heraf samt om kontrol hermed [5], senest ændret ved direktiv 96/99/EF [6], og EF-traktatens artikel 92, stk. 1 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den af Østrig anmeldte ordning, hvorefter vin og andre gærede drikkevarer, som sælges direkte på produktionsstedet til forbrugeren, er fritaget for den afgift på drikkevarer, som normalt udgør ± 7,58 % (10 % før moms) af produkternes detailpris, er uforenelig med fællesmarkedet.

Østrig må ikke opretholde den i stk. 1 nævnte ordning efter den 31. december 1998.

Artikel 2

Østrig underretter inden for to måneder regnet fra datoen for meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme denne beslutning.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Republikken Østrig.

Udfærdiget i Bruxelles, den 3. februar 1999.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

[1] Sml. 1974, s. 709.

[2] Sag 437/97 ved Domstolen.
[3] EFT L 145 af 13.6.1977, s. 1.
[4] EFT L 281 af 17.10.1998, s. 31.
[5] EFT L 76 af 23.3.1992, s. 1.
[6] EFT L 8 af 11.1.1997, s. 12.